Ն.՝ 209 ՄԱՐԹ 15 ՉԱՐՇԷՆԹԻՀ 1878

ԹԷՐՋԻՄԱՆ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԻՎԱՆՏՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ
ՀԱՅ ԺԱՌԱՆԳԱՎՈՐԱՑ ՀԱՄԱՐ ԵՎ ԳԱԶԵԹԱ ՏԵՂԻ

ԱՊՈՂԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ
ԽՈՒՄԱԾԱԼ ԴՊԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալիք այլրգ . . . . . 150 »
Իւչ այլրգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապկէ։
ՎԻԼԱՅԱԹ ԴՊԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . . . 350 ղրուշ
Ալիք այլրգ . . . . . 170 »
Իւչ այլրգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիլէ։
Բօսնա իւնրէնի տախիլ տիր։

Մէվլանի ֆէնէպիյէտէ վէ գնայի մէ Ք էտավիկ իթմէյէ վիլայէտա, ապնէ պէտէրի վէ հախօտ ղանէ իւնրէնի սիքրէյի խալխէ օլարագ ախզ օլունաճագ տիր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ
ՊԷՀԷՐ ՍԱՀՄԱՆԸ ԻՍԻՆ
1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլերէ 40 ղրշ.
3 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիլէ։
ԻԽԹԱՐ. Պանգալ, Շիրրէթ վէ ումուրու սարրահիֆէյէ այիտ օլան ԶՏ լանմաքն պէհէր սահմանը իսինդ
2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլերէ 6 ղշ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիլէ։

Մէվլանայ նահիյա տայիր տուպգհասան մէճճանէն գասդել օլունուպ, պիլ իֆիհիսար տէրճ խուլէճէք տիր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

Իտարէխանէսի Սրամպօլտա Ֆիւրրճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպասաը էինէ մէզրիւր խանտա նումէրօ 26 տա տրր։ — Դազէթամիզդա այիտ քիսանֆէյի մէվատ հազզընտա, տօղրուտան տօղրուլա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա Ճիվէլէկեանա միդրանաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, բեանֆէյի մերեաթիպին տախի անընն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԱՆԷ ԽԵ ՄԱՐԹ

ՖՐԱՆՍԸԶ ՍԼՖԻՐԻ

Կէչէն բազար ծգշամը Ֆրանսա սէֆիրի իլէ մատամ վէ քէրիմէսկէնէ Մապէյնը հիւմայունու ճէնազը միւրիւքեանէտ, պիր զիյաֆէթ վէրիմիշ օլտուղունու եազմըշ, վէ թաֆսիլաթընը տա պիլտիրէճէ յիմիզի պէեան իթմիշ իտիք։

Պու պապատէ մէվլուդ պիր մահալէն ալարղընընդ մալիմաթա նազարէն, սէֆիրի միւշարիլէյհ վագը օլան իրատէյի մախսուսէ մուճիպինճէ, քարայրն էն պէօյիւք գաբուսունտան, սարայը տիլ արայա տախիլ վէ զաթը հազրէթի Բաթիշահինին, զուլունտուղու սալօնան գաբուսու էօնիւնէ վարել օլտուգտա, սուլթան Համիտ խան հազրէթլէրի, սէֆիրի միւշարիլէյհին մատամասընը գօլթուղունա ալարագ, թէտարիք իտիլմիշ օլան գօլթուգ սանտալիսինէ գատար ըրիգագաթ պույուրմուշ, վէ սանտալիէրէ օթուրուլտուգտան վէ մէրասիմի լազըմէ իճրա վէ թէսաթթը օլունտուգտան սօնրա, Զաթը հազրէթը Բաթիշահի, պիր ազ էվվէլ Օսմէտտան մուվասըլէթ իթմիշ օլան Օսման բաշա հազրէթլէրինէ հէտիյէ ճունաճագ գէլբճը մատտայա լէօսիէրմիշ, վէ թամամ վագթը կէլտիքտէ եինէ զաթը հազրէթի Բաթիշահի, մատամ Ֆուրնիյէի գօլթուղունա ալարագ սալն գատար ըրիգագաթ պույուրմուշլար տրր։

Սուֆրանտա, մատամ Ֆուրնիյէ զաթը հազրէթի բաթիշահինին սաղ թարաֆընտա, վէ քէրիմէսի սոլ թարաֆընտա վէ սէֆիր հազրէթլէրի գարշըսընտա օթուրտուգլարը միւթիլու, չէֆիրին սաղընտա, Ռէուֆ բաշա վէ սոլթարաֆընտա զաղի Օսման բաշա վէ մատամ Ֆուրնիյէնին եանընտա ըրէնի վիւքէլա Ահմէտ Վէֆիզ բաշա հազրէթլէրի, վէ քէրիմէսինին եանընտա տա, Մապէյնը հիւրիյէտ ղուշուրը սայրա բաշա պուլունուպ, ճէման 19 քիշի թամամ իթմիշլէր տիր։

Էնայը թամամա զաթը հազրէթի Բաթիշահի միւթէմատիէն միւսիւ վէ մատամ վէ մատամազէլ Ֆուրնիյէ իլէ քէմալի նիւվազիշ վէ իլթիֆաթը մախսուսէ իլէ միւլագաթ իտիպ, խիթաբը թամամտա, թէքրար զաթը չահանէ Մատամ Ֆուրնիյէյի գօլթուղունա ալարագ, սաղօնա գատար ավտէթ օլունմուշ, վէ սալնտա գահվէ իչիլտիքտէն սօնրա, զաթը հազրէթի Բաթիշահի ալթուն գուլթէսունու, սէֆիրի միւշարիլէյհ հազրէթլէրինէ իթա իտիպ, քէնտի թիւթիւնիւէն սիկարա եարմասընը թէքլիֆ պույուրմուշլար, վէ չու սըրատա տախի, սէֆիր վէ ֆամիլեասը ֆէվգէլաղայէ իհթիրամաթը միլքտարիսէ մազհար օլտուգտան սօնրա, ուսուլու վէճհ իլէ լէտէվիատա, քէմալի մէմնունիյէթլէ սէֆիրէթխանէյէ ավտէթ պույուրմուշլար տրր։

ՄԾՆՍԻՆԵՕՐ ԿՐԱՍԷԼԼԻ

Եարընքի բէնչէնպէ կիշնիւ սաաթ պաֆրանգա պիրտէ, Հաշմէթլու Բաբա հազրէթլէրինին Ասիթանէտէ վէքիլի պուլունան Մծնսինեօր Կրասէլլի, էրզան պույուրուլան իրատէի սէնիյէ մուճիպինճէ, մապէյնի հիւմայունու ճէնազը միւլիւքեանէյէ պիլ ազիմէ, հուզուրու Հազրէթի Շէհրիյարիյէ չըգաճագ տրր։ Իշգու միւլագաթտա Միւշարիլէյհ Մծնսինեօր, էվվէլճէ տախի եազմըշ օլտուղումուզ կիպի, թարաֆը էշրէֆի Բաթիշահիտէն Պիոս Բաբա հազրէթլէրինին վէֆաթընտան սօնրայը Բօմատա մուգիմ Տէվլէթի Ալիյէ սէֆիրի Թուրհան պէյ վէքիլթասը Գարտինալլար մէճլիսինէ թէպլիղ օլունան թազիյէթի միլքտարիսէն սօնրայը արզը թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա, Օն իւչինճի Լէոն Բաբա հազրէթլէրինին բաբալըգ քիւրսինէ գուլուտունու, սուրէթի ըսմիյէտ, Զաթը Հազրէթի Շահանէնէ թէպլիղ իտէճէք տիր։ Պունունուն տախի թաֆսիլաթը իլերիտէ եազըլաճագ տրր։

ԿՐԱՆ ՏԻՒԲ ՆԻԳՕԼԱ

Տինդի կիւն սաաթ ութօրթ պուչուգտա Կրան Տիւք Նիգօլա հազրէթլէրի, մայէթի էրքանը իլէ պերապէր Լիվատիա նամ վաքօրլա Տօրմա Պաղչէ տահիլ սարայը Հիւմայունու բիչիկեահրնա միւվասէլէթ իթտիքտէ, թէրճէմանը տիվանը Հիւմայուն Միւնիր պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի, սարայը Հիւմայունտան թէրթիպ օլունան գայրգլար իլէ միւշարիլէյհէն իթիգպալրինէ կիտէրէք, Կրան Տիւք Նիգօլա վէ օղլու վէ Բրէնս Լագթենպէրկ վէ տիկեր պիր Ռուս Բրէնսի վէ էնքեանը հարպ ըէիսի պիր գայրգա, վէ Ժէնէրալ Կուրգօ վէ Սգօպէլէֆ վէ ջղուտիկեր սանիր Ժէնէրալլար իլէ միւկեր պիր գայրգա օթուրուպ, Սարայը Հիւմայունուն պէյօլիւք իսկէլէսինէ միվասէլէթ իթմիշլէր տիր։

Վիւքէլայը ֆիխամ վէ իւմերայի քիրամ իւնիֆորմալարը լապիս օլտուգլարը հալտէ, Կրան տիւքիւ իսկէլէտէ իսթիգպալ իթմիշլէր վէ ասաքիրի Շահանէ սաֆպէսթէի սէլամ ալմէ միւզիգայը հիւմայուն թէրէնիւմաղը իհթիրամ օլտուգլարը հալտէ, Կրան տիւգ Նիգօլա վէ մայէթի էրքանը իլէ պերապէր Հիւմայունա չըգարըլմըշ տրրլար։ Էվվէլա Կրան տիւք բրէնսէրը իլէ վէ պատէհու ժէնէրալլար զաթը հազրէթը բաթիշահինին պուլունմադտա օլտուղու սալօնա տախիլ օլմուշլար տրր։

Զաթը հազրէթի Բաթիշահի ճումա սէլամընընա մախսուս օլան իւնիֆորմալարընը լապիս վէ նիշանը սամանիի համիլ պուլունտուգլարը հալտէ, Կրան տիւգի սալօնան նէքրիւպան պաշընտան իսթիգպալ պույուրմուշլար տրր։ Բրէնսլէր վէ ժէնէրալլար զաթը հազրէթի Բաթիշահիէ թագտիմ օլունտուղու կիպի, զաթը հազրէթի Բաթիշահի տախի, հազրը պուլունան վիւքէլա վէ իւմրա վէ մէմուրիյն հազարաթընը Կրան տիւգէ բրէնսանթէ իթմիշ, վէ էղճիւմէ, Օսման բաշայը կէօսթէրտիքլէրինտէ, Կրան տիւգ զաղիի միշարիլէյհի մէհն ու սիֆայիշ իթմիշ տիր։ Զաթը հազրէթի Բաթիշահի թարաֆընտան կըրան տիւգէ, պիր իմբէրաթօր պիրատէրինէ լայըգ օլաճագ սուրէթտէ մուամէլէ իպրազ պույրուլմուշ տուր։

Թագտիմ ըէսմի իճրա օլունտուգտան սօնրա, Կրան տիւք հազրէթլէրի իլէ բրէնսլէր հուզուրու Շահանէտէ վէ ժէնէրալլար սիֆէրայա մախսուս օլան օտատա գահվէլէր վէ չէրպէթլէր իլէ իզազ օլունուպ, պատէհու Կրան տիւք, կէլտիքլէրի վագըթ օլունան հիւրմէթ կիթտիքլէրի վագըթ տախի քէնտիլէրինէ իճա օլունա ագ, Պէյլերպէյի սահիլսարայը հիւմայունունա ազիմէթ իտիպ, զաթը հազրէթի Բաթիշահի օրայա ազիմէթ իտէրէք իատէի վիղիթա կէլէմիշ տիր։ Պէյլերպէյի իսքէլէսինտէ եարըմ պէօիւք Ռուսիա խասսա ասքէրիէֆպէսթէի սէլամ օլուպ Ռուս մուզիքասը տըր յասանը մարշընը չալմագտա պուլունմուշ վէ Կրան տիւք պիւթիւն մայէթիյլէ զաթը հազրէթի Բաթիշահինին իսթիգպալինէ չըգմըշ տրր։

Պէյլերպէյի սերայընտան ավտէթի հիւմայուն վուգու պուլտուգտան սօնրա, Կրանտիւգ մայէթի իլէ պերապէր թէքրար Տօրմա պաղչէյէ կէլերէք, ըսթապը ամիրէ թէրաֆընտան իզհար իտիլմիշ օլան տէօրթ աթը արապատա պինիպ Պէյօղլունտա Ալմանեա սէֆարէթխանէսինէ կիտերէք սէֆիր հազրէթլէրիյլէ կէօրիւշմիւշլեր տիր։ Պատէհու Կրանտիւք Պէյլեր պէյինէ ավտէթ իթմիշ տիր։

Միւշարիլէյհ հազրէթլէրինէ պու կիւն Եըլտըզ գասրը հիւմայունտա պիր զիաֆէթ վէրիլէճէք տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ազանս Հաւաս

Պու սապահ ալընան թէլէկրաֆլար.

Վիէննա 26 մարթ։

Պու կիւն Ժէնէրալ Իկնաթիէֆ պուրայա վասլ օլտու։ Բօլիթիկէ Գօրէսբօնտանս զաղէթասը Պուքրէշտէն ալմըշ օլտուղու աթիէքի թէլէկրաֆը նէյր իթմիշ տիր։

Անան վէ Մկպուսան գամարալարընտան միւրէքքէպ օլարագ պիր մէճլիսի ումումի թօպլանըպ, կիզլիճէ միւզաքերէթ ճէրեան իթտի։ Խարիճիյէ նազիրը Մ. Գոկալնիչէանս, Բումանիեանընն Բէթրսպուրկ գապինէսի նէզտինտէ մուրախասը օլան բրէնս Կիգանընն պիր բարօրթօսունու մէճլիսէ գրաաթ իթտի։

Պու բարօրթօ մաճլինէ նազազարէն, Պէսարապիանընն Ռուսիայա թէրքի մատաէսինէ Ռումանիա թարաֆընտան վագը օլան մուխալիֆէթէ, Զար հազրէթլէրի պիր հագարէթի չախսիյէ նազարբէյլա պագմագտա իմիշ։

Պու խուսուս հազրը պուլունան աղալարա, ֆէվգէլ ատէ թէէսիր իտիպ, սուրէթի խաֆիյէտէ պիր քէրրէ տահա թօբլանըլմասընա գարար վէրիլտի։

Ռումանիանընն տէվլէթի Ալիյէ իլէ հարպ էսիրլէրինի միւպատէլէ իթմէսինէ, Ռուսիա տէվլէթի արթըգ մուխալիֆէթ իթմէյէճէք կիպի կէօրիւնիյօր։

Բօմա 24 քէզա

Խարիճիյէ նազիրը գօնթ Գօրթի վէ Ռուսիա տէվլէթի թարաֆընտան Բաբա հազրէթլէրի նէզտինէ մուրախասա թային օլունան բրէնս Ուրուսօֆ պու կիւն պուրայա վասլ օլտուլար։

Պրիւքսէլ 26 քէզա

Նոր զաղէթասը, Գոնկրէնին թէճէմմիւ իտպիլէճէյինի բէք Միհթէմիլ կէօրիւնմէյօր տէյօր վէ չէօղէճէ [illegible]։

Ինկիլթերրա թարաֆընտան կէօսթէրիլէն ավալէ նազարէն Գոնկրէնին ագա օլունմասը, Էվրօբա իչին տահա խայրլը տրր։ Անճագ, էկեր Էվրօբա, մէյտանտա օլան զայէյի, չիմտի տէֆ իտէպիլիր պիր հալտէ օլուպ տա, պունուն ուզուն միւտատէթ տէվամընը քէնտինէ մուզիրը (զարարը) ատտ էտէյօր, եանի էուրօբա քէնտի մէնֆաաթընը միւթագիլ Ժիւքիլաթը հազրէնին տէֆինտէ արայօր իսէ, չու հալտէ էուրոբանընն վէզիֆէսի վէ զիմմէթի ինկիլթերրատան սարֆը նազար իտէրէք եանի ինկիլթերրայը պիր թարաֆա ազրագարագ, քէնտի մագսատընա նայիլ օլմազա սայ վէ զայրէթի իթմէքտէն իպարէթ գալրը։

Բօմա 26 մարթ։

Բէյսի վիւքէլա Մ. Դայրօլի, Գոնթ Գօրթինին խարիճիյէ նազիրընը թային օլունտուղունու Ա. Եան վէ Մէպուսան գամարաֆարընա թէպլիղ իթմիշ տիր։

Մուախխարէն Մ. Դայրօլի պիր թագըմ թէսավվուրաթտան պահսիթտիքտէն սօնրա, իթտիֆաք տէվլէթինին տուէլի սարէ իլէ մինասէպաթը պէր քէմալ օլտուղունտա վէ պի թէրաֆլըգ բօլիթիգ ղըսընտա տէվամ իտէճէյինի։ Վէ Նուլհա արզուսքէշ վէ մէմուրլին զայրը պիր ֆվուգրաաթ ղուհուրինէ հիւքիւմէթ միլլին չան ու չէրէֆ վէ մէնֆաաթընը մուհաֆազաա միւգթէսիր պուլունտուղունու պէեան, վէ ինթիզամաթը ռաքիյէյինին իքմալի իչին, թէտարիքի լազըմէյէ թէշէպպիւս օլունմադ, ֆախտէտէն խալի օլմասընը հիւքիւմէթճէ գարարլաշմըշ օլտուղունու զիքը ու իթեան իթմիշ տիր։

Բարիս 26 մարթ

Օսմանը գօնսօլիտէսի
այրլըը 8 10
գարանտը 8 10

Իլանը հարպ օլունտուղուզման Ռուսիա սէֆարէթխանէսինին կէրէք տախլինտէ վէ կէրէք պըշ գաբուսու իւղէրինտէ պուլունան արմալար ալամէթի մաճթէմ օլարագ պիր սիյահ մուշամմա իլէ էօրթիլմիշ իտի վէ տիւնքի կիւնէ գատար պու շէյ պագի գալմըշ ըսը։

Մուահէտէի գաթիյէնին իմզա վէ թէաթթի օլունմասը վէ Կրան տիւք Նիգօլա հազրէթլէրինին տախի զաթը հազրէթի Բաթիշահի իլէ միւլագաթ իթմէյէրի իլէ տէվլէթէյն պէյնինտէ միւնասէպաթը տօսթանէ իատէ գէլբնմըշ օլմազլէ, մէգքիր մուշգմնալար տիւն սաաթ տօգուզ ըպտտէյէրինտէ Կրան տիւք Նիգօլա հազրէթլէրինին Ռուսիա սէֆարէթ[illegible] պիր թագըմ տուալար իլէ գալտըրըլմըշ վէ սէֆարէթխանէ գաբուսունուն իսթիւնտէ պուլունան պէօյիւք գուշ տախի եէրինէ գօնուլմուշ տուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

15 Մարթ

Էսհ ում. տիւն ագչ. գաբ.			8–38
Պու սապահ			9–[illegible]7
Իսթիգ. 65 (Մաթթօն)	6	% ֆ.	41–
» 65 »	6	% ֆ.	41–
» 69 (Բինար)	6		39–
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)		Լ.	15–
» 73	6	% ֆ	37–
Բումէլի չըմէնտրիէր	3	%	28–75
Գայմէ		»	265–

ՄՕՐՆԻՆԿ ԲՕՍԹՈՒՆ

Լոնտրա, 18 մարթ։

«Կէօրիւնիւշտէ իչլէր կիւն կիւնէ աղբրլաշմագտա տբր. տէյիլ քի Եալընըզ Ինկիլիզ վէ Ռուսիա մուխալիֆէթլէ պիր պիրի գարշըսնտա գայիմ օլտուգլարը իչին, իլլա պու իքի մէմալիքտէ տախի էֆքեարը ամմէ, հիւքիւմէթ էֆքեարընը տա օ պիր թէրաֆրնա կէչմէքտէ օլտուղու իչիւն։ Շիմտի քիմի հիւքիւմէթի իլերի սիւրիյօր, վէ քիմի տէ հիւքիւմէթին կէրի տէօնմէսինէ մանի օլույօր։

«Ինկիլիզ գապինէթի շիմտի մութլագա պուղ ղէյէր թալէպինէ մէճպուր տուր. Ռուսիա հիւքիւմէթի տէ ահնամսինի իմզա վէ թաստիգ իթթիֆինտէն, զալէպէ չալան հարպ թէրաֆտարլարը պէքլէյօրլար քի, Թիւրքիյանընը գալպինէ էն եագընը պիր թէրաֆտան տիրհէմի տիրհէմինէ թամ պիր եաղլը բարչա քէսինլէր, չըգարսընլար։

«Ինկիլթէրրա մէրհամէթ թալէպինտէ պուլունտու իսէ տէ, արզուհալի գապուլ օլունմատը, շիմտի Ռուսիայա իխթար իտիյօր քի, Ինկիլիզ մէնաֆիինէ տօգունտուղու կիպի, օնտան հասըլ օլաճագ սկյէլէրէ տէ հաղըր օլ սուն։

«Տիբլոմասիյա մէյտանը պու տէրէճէ տարլաշըպ տա իքի միլլէթ պէյլէ չաթաճագ գատար պէրի պիրինէ եագլաշըր իսէ, հէր տագիգէ պիր գըզըլճը սըչրայարագ թօր եըլտրրմարընը աթէչլէյէպիլիր վէ արթըգ պիր եա իքի սէֆէրտէ տէ անլէրին սէսի քէսիլէմէգ օլուր։

«Ռուսիա պիր թարաֆտան պարըշ եաբըպ, տիկէր թէրաֆտան Պօղոսղիչի մէվգիլէրինի թութմագ իսթէյօր քի, Պէչիսմիղի թէհտիտ իթսին վէ այնը վագրթտա Պուլայըր խաթթարընը տա թէհտիտ իթմէք իւզրէ օրատաքի ասքէրինի արթըրըյօր։

«Լաքին պու սօն մահալտէ օլսուն, (Պուլայըրտա) պէղ օլտուգճա էմինիզ, չիւնքի ամիրալ Գոմրէլին կէմիլէրի օ տար պօղոզընը իքի թէրաֆընտան տա աթէչ բիւսկիւրտէպիլիրլեր վէ ճէսիմպիր իմտատ եէթիշինճէյէտէք չէօյլէ պիր իքի պին ասքէր տէ չրգարբը վերսե, կէլիպօլու նիմ ճէզիրէսի արթըգ հէր զարպը տէսթէտէն մասուն օլապիլիր։

«Իշլեր օ տերէճէյէ կէլմիշ տիր քի, հիւքմ սիւնկիւլերին ուճունտա վէ թօբլարընը աղղընտա տրը, օ գատարատաք քի, էհլը գալէմ պունլարընը արասընտա սուլհու գապիլ իտէպիլիրլեր իսէ, բէք պէօյիւք պիր իշ կէօրէպիլիրղեր։ լաքին տէնիյօր քի, օնլար քէնտիլերի տէ պունտան մէյուս օլուպ, սուլհան զիատէ հարպ իշլերի իլէ մէշղուլ օլույօրլար։ Վէ Աւսթրիա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ ադշամա սապահա պիր իթթիֆագ հաղըրլայօրլար։ Պէօյլէ պիր շէ, գապկլ օլապիլիր իսէ անճագ շու մագսէտ իլէ ծլապիլիր քի, Ռուսիայը պուլունտու զու ճայկեահը իսնատընտան թէքմիլէն տէֆ իթմէքտէն իպարէթ տիր։ Կիրսին Ինկիլիզ տօնանմասը Գարա տէնիզէ, կիրսին Աւսթրիա ասքէրի Ռումանիայա, քի տէօրթ էլ իլէ օնու գապուլ իտէճէքլէր տիր, օրթալասընլար Ռուս ասքէրինի իքի եանտան, օնլարը էօյլէ մէյուսյէթ վէ հաղիմէթ տիւշար իտէպիլիրլեր քի, իմբէրաթօր Բրութու Լկէչտէյի կիւնիւ լանէթլէմէյէ մէճպուր օլուր։

«Յօղրուսու մէՄՈՒՆ օլաճագ չէյ տիր. Ինկիլիզ էֆքեարը նիհայէթիւլ էմրտէ, չարգ մէսէլէսինէ, տօղրու պիր կէօզ իլէ պագապիլտի։ Հաթթա տայիմա գապինէթին իթթիֆագընա իսթինատ իտէն թագըմա պու տա պիր պէօյիւք թէսէլլի տիր քի, պու արալըգ մէֆրուզ օլտուգլարը ֆէրայիզի եէկտիլ վէ եէկհիհէթ օլարագ իճրա իթմէքտէ տիրլեր։

«Վէ պու իթթիֆագլա էօյլէ պիր գուվվէթ կէօսթէրէճէքլէր տիր քի, հէմ Լօրա Պիգոնսֆիլտին տուր էնտիլիյինէ հագգ վերիլիպ, հէմ տէ պէքիմ սուլհ իչիւն պիր սօն իւմիտ տէ հասըլ օլսպիլէճէք տիր»։ Պուրատա պիթթէր Մօրնինկ Բօսթուն պու մուսպահասասը քի, պիր գաչ կիւնտէն պէրու հարպ թէրաֆտարը օլան Ինկիլիզ զաղէթալէրինին գուլանտըգլարը լեսանընն էն խաֆիֆի տիր։

Պիզ քի նէ Ինկիլիզէ մայիմզ նէ տէ Ռուսա, պիզ քի միւճէրրէտ Օսմանլը մէնֆաաթընը իլթիզամ իթմէք արզուսունտայըզ, արթըգ Ինկիլիզլեր Եարգ մէսէլէսինի հէնիւզ տօղրու կէօրիպ տէ, պէօյլէ պիրանէն պիրէ բարլայըպ ալէվլէնէճէքլէր իմիշ, Ռուսիայը չէօյլէ բիւսկիւրտէճէքլէր պէօյլէ բէրիշան իտէճէքլէր իմիշ. Խիւտա ալիմ պունլար իչին պիր գրըմբզը պիլէ գըմբըտամազ բարգ էյէր պաշգա պիր միթալա, պիր գաչ շէյ սէպպէմէնէ պիպի մէճպուր իթմէսէ։ Իհթիմալըրը քի եանբլալըմ, իհթիմալտրը քի օգատար տուրէնտիշ օլմայալըմ, պիզ պու էֆքեարտայըզ քի պունտան պէօյլէ պիր թէք թիւֆէնք պիպէ բաթլատա, պիպէ եանի Օսմանլըլարա բէք պէօյիւք պիր զարար տահա հասբլ իտէր. նէրէտէ գալըր կէմիլէրին վէ տօնանմալարընը աթէշի, Պունտան սօղրա Բուսիտեա գուրշուն չէքմէք պիզի տէ պէրապէր վուրմագ տըր. չիւնքի խահ նա խահ իքի վիւճուտ պիր օրմանշ տուր. իսթէր իսթէմէզ իքի ճիմ պիրի պիրինէ սարբըմբզ տըր։

Ռուսիա Խրիսթիյան ըսլահաթը իչիւն մէյտանը հարպա չբգըպ, մուզաֆֆէր օլտուգտան սօղրա էյվա տէյիպ վէ հէր չէյի թէրք իտիպ, եինէ Բրութու կէչմէսի լազըմ կէլիրտի տէյէն Ինկիլթէրրա, քէնտի տէ Օսմանլը իսլահաթը իչիւն ճէնկլէշիպ, եէնտիքտէն սօղրա, հէր շէյի թէրք իտուպ տէ ճիպրալթար պօղազընը կէչիպ կիտէճէյինէ պիր սէնէտ վերէպիլիր մի աճապա. տիշինէճէք չէյ. եախօտ Ռուսիայա, Խրիսթիյան օլմայանլարա վերտիլի զարար վէ զիյանը էօտէթմէք իսթէհէն Ինկիլթէրրա, քէնտի տէ Խրիսթիյանլարընն զարար վէ զիյանընը էօտէմէճէք միւթէհիտ օլապիլիրմի աճապա տրգգաթ իտէճէք մատտէ։

Պու սիվալարը իթմէճէք օ տէրէճէ հագգըմզը վար քի, էսպապը մուճիպէսինի մուխթասարէն տախի թարիֆ իթսէք, հէր օգուեան բէք գօլայ իսկեաթ օլուր զանն իտէրիզ։

Քէչքի, Լօրա Պիգոնսֆիլտ տէ Մօրնինկբօսթուն շիմտի քէշֆիթտիյի գատար պիր տուրէնտիշլիք պուլունայրը, հա՞նիյա, նէ Ռումէլի պէօյէ խարապ օլուր, նէ տէ իչլէր պուրալարա կէլէպիլիր իսի, չիւնքի Լօրա Պիգոնսֆիլտին իւզերինտէ սէյիլ պիզիմ, իլլա պիւթիւն ալէմին իքի հիւքմիւվար քի, Ինկիլթէրրա Ռուսիա իլէ եիւզ սէնէ ճէնկ իթսէ, անլէրի սահայիֆի թէվարիխի տէվրանտէն հիչ պիր գրըճ եա գալէմ թրաչ հէքք իտէմէզ։

Գունլարընն պիրիսի, Ինկիլիզ գապինէթինին Պէրլին նօթասընը գապուլ իթմէմէքլէ, մուհարէպէյէ սէպէպ վերմիչ օլմասը։

Վէ իբրինճիսի մուհարէպէյէ պաշլանըբգտան սօղրա տա, պիր թարաֆտան եանի խաֆիյէն Օսմանլըեր տէվամը մուհարէպէյէ թահրիք իթմիշ օլմասը. պունուն իքիսինին տախի մէքթուպիյէթի արթըգ ատէմիլ իմբէան գապիլինտէն տիր, իմտի գաբաեալըմ թէվարիխին պու եաբրաղընը, Եարգընն Ինկիլիզ կիպի պիր միլլէթը մուաղզամատան պէքլէտիյի պու կիպի հարէքէթլէր տէյիլ իտի. քէղալիք ջարգընն Ինկիլթէրրատան պէքլէտիյի թօք, թիւֆէնք վէ զըրհը տէյիլ իտի. իլա էօթէտէն պէրու Ինկիլիզ գապինէթլէրինի թավսիֆ իտէն ատալէթ վէ հագգանիյէթ իտի. քի Ինկիլթէրրա հալա պու կիւն պու սաաթտա պու իքի վասիթա իլէ իտաղէի սուլհու ասայիշէ տէլալէթ իտէպիլիր, վէ տէյիլ Մօրնինկ բօսթու էօյիւնտիյիւ կիպի տէմիր վէ աթէշ սաչմագլա։

Մօսգօֆ պիպի պիր մուահէտէյէ մէճպուր իտիպ տէ, անտ տէ Պուլկարիսթանընն հուտուտունու կէնիշ թութմուշ, Ադ տէնիզտէ Գարա տէնիզտէ Պուլկարլարա լիման էտինմիշ, Սբրսլը, Գարատաղընն հուտուտունու թէվսի վէ Բումանիայը միսթագիլ իթմիշ, հարպ թաղմինաթը զիյատէ իմիշ, Ասիատա էտինտիյի արազիէր Հինտիսթան եօլունա թէհտիտ իմիշ, պօղազլար աչրգ եա գաբալը գալաճագմբզ, եախօտ Այիսթէֆանօզտա տուրապիլիպ, Պէօյիւք տերէյէ կէլէմէմէյիմիշ. ճէնկ օլուրսա պունլար վէ պունլարա էմալ պիր թագըմ տահա պաշգա սէպէպլէր իչիւն օլաճագմբզ. պո՛ւ մու տուր ատալ.թ, պո՛ւ մու տուր հագգանիյէթ։

Իպթիտա Մօսգօֆ գալգար, Պուլկար իչիւն, Խրիսթիյան իչիւն եախօտ հէր քիմի իչիւն օլտուրսա օլսուն պիր ըսլահաթի մաթլուպ իտէր, պունա պիր հագգը վաՀ մըլրսը, Մօսգօֆուն իսթիհսապ իթթիֆի Սլավ եա Խրիսթիյանլար, պէօյէ պիր գօմշու տէվլէթին տավա իտէճէյի գատար պիր զուլմ ալթընտա մըյրտըլար տէյիլ միյիտիր, իլլա էվվել պունու թահգիգ իթմէլիյիտի։ Էյէր զաբմ ալթընտա իսէլէր, Մօսգօֆ հագգ վերիպ պէրապէր օլմայըրտը, վէ օ վագբթ Սլավ եա Խրիսթիյան պիրա մուհարէպէ զուլմատան գէրթիլիյիրլար ըտը։ Եօգ Մօսգօֆ հագգընը օլուպ, զուլում տա եօզ իսէ, մուհարէպէյի օ վագբթ Բրուսիատա վէ հագգսըզ Ռուսլարա գարշը իթմէլիյիտի. նասըլ քի Գրըմ սէֆէրինտէ վագի օլտուխսէ, վէ եօգ իքի քի վիլայէթ քիւլ վէ խարապ օլուպ, եիւզ պինլէր իլէ իսլամ ահալիսի ճանտան վէ մալտան օլուպ, պիր գաչ էիւղ պին մուհաճիր գրշտան խասթալըգտան նըսրֆ նըսրֆա թէլէֆ օլտուգտան վէ պագի գալանը տատէֆիլ ռէրկէրտան եօլարտա վէ սօգագլարտա սիւրիւնմէյէ մէճպուր օլտուգտան սօղրա. իչթէ ատալէթ տէ պու իտի հագգանիյէթ տէ։ Պունլարտան սօղրա կէլիպ պիզիմ մէմալիքիմիզտէ Ռուսիա իլէ մուհարէպէ իթմէք, պիզէ պիր ատալէթ կէօսթէրմէք օլմայըպ, վագտա Ռուսիատան պիր ինթիգամ ալմագ տըր, ֆագթ պիր տահա մէմալիք վէ աֆհալիլերիմիզին խարապընա մուճիպ օլարագ։

Էվվէթ, կիրսին Ինկիլիզ տօնանմասը Գարա տէնիզէ, կիրսին Աւսթրիա Ռումանիայա, օրթալասընլար Ռուս ասքէրինի իքի եանտան, նէ գօլայ լագըրըլար լաքին Ռուսիա ասքէրի Բրութուն արգասընա չէքիլինճէյէտէք, եախօտ պիզիմ մէմալիքիմիզտէ մահվ օլունճայտտաք, քէնտիսի նէլէր մահվ իտէմէյէճէք վէ Ռումէլիտէ հանկը թաչ հանկը թաչ իւսթիւնտէ գալաճագ։ տեվվէթ վէ ահալի նէ հալ քէսպ իտէճէք, օրալարընտան հիչ պահս իտէն եօգ։ Վէ պու պէօյէ տէ օլապիլսէ, պունուն իլէ Ռուս միլլէթի թիւքքիշ մի օլաճագ, օն սէնէ երրմի սէնէ սօղրա այնը իտտաա այնը զաղապ իլէ պիր տահա գալգրշմայաճագ մը։ Վէ Թիւրքիայը պէօյէ մուխթարալը պիր գամշունուն հրշմընտան տայիմա սիլահ մը գուրթարաճագ, պունլարը տա պէր թարաֆ իտէիմ։

Քիմ ինքեար իտէպիլիր Ինկիլիզին պէօյիւքլիւյունիւ տէ, գուվվէթինի տէ, ազամէթինի տէ, Ինկիլիզ միլլէթի հարպ իտէճէքմիշ, քիմ նէ տէյէպիլիր պիր նօթա վերիր, արգասընտան պիր իւլթիմաթօմ կէօնտէրիր, օլմասը մը, իլանը հարպ իտէր պիթիրիր, ուսուլ տա պու տուր, ատէթ տէ պու տուր. լաքին Բլէշատան սօղրա նէ տիր Ինկիլթէրրատա կէօրտիյիւմիզ, սօղագ չամաթալարը, սօղագ բաթբրթըլարը, միթինկէր վէ հարպ սէտալարը։

Ահայիպ. ճէնկ իթմէյէ հագգը օլան պիր հիւքիւմէթ նէ լազըմ ըր պու թարգ պիր թագըմ մուավէնէթլէր, Ինկիլիզ ֆըրանսըզ, եա իթալիա, եա Աւսթրիա իլէ ագտը իթթիֆագ իթմիշ կիպի խապերլերէ պէքլէնիրքէն ֆիլան զօգագտա ֆիլան միթինկ, ֆիլան մէյտանտա, եա պաղչէտէ ֆիլան միթինկ, հարպ հաՀրպ պաղըրըյօրլար հավատիսլերի իչիթիլտի վէ տահա նէլէր, տահա նէլէր, զանընը ահիզանէմիզ, իլա տէֆա տըր քի Արիսթօգրաթ Ինկիլթէրրա տէմօգրաթ օլտու, վէ իլք տէֆա տըր քի սէրայլարտան վէ գօնագլարտան սօգագլարա էնիլտի։

Հայտէ պունտան տա քարֆը նազար իտէիմ։

Բուս տահա Սթամպօլտան տօգսան միլ ուզագտա իքէն։ Բուսլար Սթամպօլա կիրտի տէյի պիր արճուֆէ նէչը օլանուպ, պիթիւն Ինկիլթէրրա պիրի պիրինէ կէչէր։

Միւթարէք վէ ահնամէ ա թլարը կիզլի թութուլույօր տէյի մութլագա Սմանլը իլէ Ռուսիա պէյնինտէ պիր տէ պիր կիզլի ահնամէ եաբըլըյօր տէյի թանթանա իտիլիր։

Ռուսլար էէլիպօլու ալտը, Օսմանլըտան ալթը ղըրնը զապթ իթմի։ Մըսրը վերկիսինի վէ սայըը վիլայաթ հասըլաթընը, հարպ թաղմինաթընա մուգապիլ. քէնտիսինէ թախսիս իթտիրտի կիպի սէալէր, միլիոն միլիոն զաղէթալէր իլէ ալէմէ նէչը օլունուր։

Վէ Նիհայէթ Պէօյիւք տէրէտէն կէմիչէ պէնմէք սուհուլէթի տէ Սթամպօլ, պօղազը գալէլէրինի զապթ իթմէք վէ Ինկիլիզ տօնանմասընը Գարա տէնիզէ կէչիրմէմէք նիյէթինէ համ օլունարագ, պու տա պիր վէսիլէի հարպ իթթիխազ օլունուր։

Պու պէօյլէ տէ օլսա, պու ալրայըգ նէ իչի վար Ինկիլիզ տօնանմասընընն Գարա տէնիզտէ տէյի պիր սիվալ ճայիզ օլմազ մը աճապա։

Եօգսա Ինկիլիզ հէր նէ վագթ վէ հէր նէ վէսիլէ իլէ Ռուսիա իլէ ճէնկ իտէճէք օլսա, Օսմանլը Ինկիլիզէ մութլագա եօլմաճ վերմէլի, վէ օլ վէճհ իլէ իքի գամշու պէյնինտէ տայիմա չիւպհէ վէ էմնիյէթսիզլիք թօխումարը մը պըրագմալը։

Եախօտ Օսմանլըտա իսթէտիյի պիր տէվլէթլէ միւթթէֆիգ օլմագ սէրպէսթիյէթի տէ մի գալմայաճագ։

Հայտէ պունու տա գալէմէ ալմայալըմ, եա շոչ սօն վէ ըէսմի խապերլէր նէ տիր։ Ինկիլիզ նէ սէպպէպլէ սիւրէթը ըէսմիյէճէ Եունանը իսթիսհապ իտիյօր, նէյէն պէն սիզէ թասահուպ իտիյօրսունմ ամմա, Ռուսիա գայըլ օլմայօր տէյի Եունանլար հարպա թահրիք օլունույօր։ Եունան Ռուսիա իլէ մի հարպ իտէճէք, պիզիմ իլէ մի, Ռուսիա մէմալիքինէ մի թէճավուզ իտէճէք պիզիմքինէ մի, Ռուսիատան մը արազի վէ մէմալիք էտինէճէք, պիզտէն մի։

Ըսլավլարա գարշը, Եունանը տա պէօյիւթյուլ իմիշ քի, պունլարընն էօնիւնէ սէտտը մուսմանաթ քէչիտէ իտիլմիշ օլանն, էյ Օսմանլընն Եանեա եա Մանասթը, եա Սէլանիք վիլայէթլերի, զարարը եօգ։ Պուլկարա եա Ռուսա կէչէճէյինէ Եունանա կէչմին իմիշ. տօղրուսու էյի տօսթլուգ։

Էյ Ինկիլիզ Հարպէն Ռուսիայը եէնիզ Ռուսու Բրութուն էօթէ թէրաֆընա աթարգտան, վէ քէնտիսի Բօրսուբ եա Բիսմությիմանլարընա չէքիլտիքտէն սօղրա, Եունանիստա Ռումէլիտէն չէքիլիր մի աճապա։

Վէ Պուլկարլարընն իսեան իթթիֆաքտէ, Ռուսիայա իսթինատէն ճէսարէթ իթտիքլերի սէպէպ պէեան օլունմագ տա, շիմտի Եունանլարընն իսեանը տա Ինկիլիզէ իսթինատէն տիր տէնէմէզ մի։

Շիմտի պիւթիւն էվրօբանընն էվլիյայը ումումի պու զիւճմէտ տիր քի, Ռումէլի վիլայէթլերինտէ իսեան կիւն կիւնէ թէզվէսիւիտէյօր, վէ պու տա Պուլկարիսթան կիպի ուզուն սիւրէր, վէ պունտա տա հարիգ վէ գրթալ թէզայեիւտ պուլուրսա, պունուն տա նէթիճէսի Պուլկարիսթանտա կէօրիւլէն նէթիճէյէ մանէնտ օլաճագ տըր. Ինկիլիզ նիչին Եունանլարը տա թագպիհ իտէրէք պու իսեանլարընը մէն իթմէյօր, եախօտ միւրաա իթսէ տէ արթըգ մէն իտէպիլիր մի, վէ Օսմանլը կիթսէ Եունանիսթանը թօքա թուքտա Ինկիլիզ պրագաճագ մը. նիհայէթ գօնկրէ թէճէմմիւնէ մումանաթ կէօսթէրմէք, եախօտ պու թէճէմմիւնի թէքիսիր իթմէք խատանընն ճէսամէթ քէնպ իթմէսինէ վագթ վերմէքտէն պաշգա տահա նէնի մինթիճ օլապիլիր աճապա։

Ամմի խիւլասա իտէիմ։ Պիզէ գալսա Ինկիլիզտէ նէ մուհարէպէ իթմէճէ պիր ֆիքը Ղար նէ տէ պիր հավէս Դաստինէթ ալթը միլիոն լիրալըգ պիր գրէտիթօ իսթէճիյի հպլտէ նէ տէտի բարլամէնթէ, պէն պոզ գրէտիթօյու իսթէօր իսէմ ճէնկ իթմէք իչին իսթէմէյօրսամ, իլլա գոնանանան

ֆէրանսա կիտիլեճեք, գանֆէ-
քանստա սիլահլը բուսատը կէօ-
ռիւնէյիմ, նուֆուզու պուլու-
նայըմ ուէլի իթթիֆաքում ուէմէ-
տի մի։ Ինչ պունու ուէմէմիշքիլ-
սա տա պանատան եիրմի պէշ ու-
նէ ապատէմ։ Մալի իւշ եիւզ միլ-
եան լիրայա վէ իւշեւ գրանի նու-
ֆուսա օյան Դրեյֆիւս պէֆերի պիթ-
տիքաւն Ռոշրատէ Սէվանթօրոյ
Գրրըմ՝ Ինբրէ նէ ուէ Դրրրի Ռու-
ֆիա տրը ուէլեն պիր ուէվգիթ
ալմը միլիոն լիրա իլե սէֆերատա-
չըլապիլիր մի. Ֆէվգէլատէ պիր
սատֆէրունլուգ իսթեր պունա ի-
նանմայա։

Ամանթ թէքրար ուէրիլ՝ պիզէ
գալա, ինկիլիզին միւրատը հա-
գիգէթէն ճէնկ իթմէք օլայընդան
պաշնա ամանթլէր կէօրմէյի լա-
տիք. չիւնքի ինկիլիզ ճէնկ իսէ-
մէզ պիր միլլէթ ուէյիլ տիր. տոգ-
րու տուր ինկիլիզլէրին ուէմէսի
քի պիզպիր քերրե ճէնկէ պաշ-
լարսաղ, նայիլի մէրամ օլմասըլ-
ճա սիլահը էլալն պըրադան թա-
գըմաան ուէյիլիզ։ Նօյրու տուր
ինկիլիզին պու սէգղիւ, վէ պու-
նա էն գիյատէ ինսանլարատան
պիրի ալ պիպիզ. Ֆագաթ պու
գօրուշ օ գօրուշ ուէյիլ։

Էվվէլ չիմտի պիզ ուէ իգրար
իսէրիզ քի, պու գատար պիր
շէյ ուէ ինկիլիզ եարմայըրը վէ
եարմայը տրը. չիւնքի պունու
տա եարմայաճագ օլա, պիթ-
ռաֆիլըզլէրն մէշրութիեէթինի
մահվ իթմիշ օլուրտու։ Շիմտի
պունուն իլե պէրիմ Ռուսիատան
պանը թարզիյէ ուէ ալապիլիր,
կէօթիւ իսշ օլապիլիր, վէ էվ-
ռօբատա պիր ինկիլիզ ուէ վար
օլտուղունու ալէմ կէօսթէրիպ,
էն քիչիք պիր թարզիյէ իլե ուէ
իֆթիխար իսէպիլիր։ Լաքին
պիզ իքի մագսատ մէպնի պու
պէնտի եազմաատա ճէսարէթ իթ-
միշիզ. պիրիսի ճէնկ օլմայաճա-
ղընը, վէ տիկէրի, օշա տա պի-
զէ խայբրը պիր շէյ օլմայաճա-
ղընը աղնաթմագ իչուն։ Վէ զան-
նը աճիզանէմիզ պու տուր քի,
սէքիզ կէնճ կէշմէղէն վուգուատ
պիզի իաատիդ իսէճէք տիր.
կանի տիբլօմանատա ուէքիզ ճն կիւն
նէտէք հէրաշիքիլմաթը պէրթա-
ռաֆիատրէք, գանկրէնին իճթի-
մանը գապիլ իսէճէք տիր։ Պիզ
պիզճէ շիւպհէսիզիզ քի ա գանկրէ
ուէմէք սուշ ուէմէք օլաճագ տրը-
ռէ Ալլա։ Վերջ։

Յ. ՎԱՐԴԱՆ

ՀԱԼԸ ՀՅՈՂԸՐ

(208 նումերոյաստ ուեղամ)

«Տիւք ա'Ալքայրը» իպտասը
«չու տուր քի, «Ռուսիա Լիւրոբա
«իլե պիլ իթթիֆագ պիր ինսա-
«նէյէթ պօրճու էտա իթմէք իւզ-
«րե հէր նէ տերէճէ չալըշը վէ
«ճահա իթտի իսէ ուէ, գապիլ
«օլմայաճաղընը կէօրսիյիւնտէ
«քէնտի պաշընա հարէքէթ իթ-
«մէյէ մէճպուր օլու, չիւնքի
«Օսմանը պա իմզա իթտիյի ահա-
«նամէ մուճիպինէճ պաղը չէյ-
«լերէ միւթէահիտ օլուպ օնլարը
«իճրա իթմէտիյինտէն, Ռուսիա
«տախի արթըդ օ ահտնամէ իլե
«քէնտինի պաղլամայա մէճպուր
«տէյիլ իտի»։ Լաքին քէնտիլ-
րի Ռուսլարը Պուլղարիսթանտա
կէօրտիւքլերի հալ, Տիւք ա'Ար-
կայը պու իտտասընը չիւրիւթ-
մէյէ քեաֆի տիր։

Էվվէլ Ռուսիա պիւթիւն
Լիւրոբա տէվլէթլէրինի պէրապէր
ալըպ տա Օսմանը իւզէրինէ պիր-
լիքատ հիւճիւմ իթմէյէ պիր սէ-
պեպ տահա պուլտու քի, պու
տա 1876 տտ վուգու պուլան
Պուլկար մուգաթէլէսի տիր. լա-
քին պունուն տա նէ մագսուլէ
Լէյ օլտուղունու շիմտի եալընը
Ռուսիա Թէրաֆտարլարընտան
մասատա պիւթիւն ալէմ աղնատը
վէ կէրէք Բէթրօպուրկտա վէ կէ-
րէք Մոսգատա իմբերաթօրա Տիւք
ա'Արկայլտան խալիս վէ սատրդ
պիր տէլալ պուլունմատընը տա
աղնաչընը։

«Ալէսսէվիյէ տէնիր քի, միւ-
տահէնէճիլէրին էն գօլայ եօլու,
միւտահէնէ իտիլէճէք քիմնէնին
հալ վէ հարէքէթինէ պէնզէթմէք
եէրլու տուր։ Խաթըրպա գալընը
իսէ ակէչէն ածն պահանտա Օս-
մանլըլար թանատա ռէսլարընն
պիր գաչ քէօբրիւ տուպալարընը
պաթըրտըգտա։ Ռուսլար պունու
քէնտիլէրինտէն մասատ քիմսէ-
նին կէօրմէտիյի վէ էշիթմէտիյի
պիր ֆուրսաթնա վէ դասըկայա
համ իտիւպ, նէ եարալըմ տէ-
տիլեր հավա տա կէօյ տէ պիզէ
գարշը ճէնկ իսէյօր։

Պունատան պիր աղ սօղրա, Սգօ-
չիսգա տա պիր սէրայ եանտը
(քի տիւք ա'Ալքայրն պիր քէօշ-
քիս ֆտի)։ սէրիոշ պէքճիլեր մի
թուիթուշտուրաուլար պու պինայը
նէ գնատ նէ օլմատար, պունու
պիլմէ ինդ, լաքին տիւք ա'Ար-
կայ պունու տա կէօյտէն էնէն
պիր եըլդըրըմ աթէշինէ համ
իթտի։ Լաքին շունա թէշէքքիւր
իթմեյիլիզ քի, տիւք ա'Արկայը
պու մագնուլէ նուրթգլարը, պէ-
րէքեաթ վէրսին քի լորտար գա-
մարասընն տէօրթ տիվարընն
տըշարիրսընա չըգամատը։ Վէ պիւ-
թիւն զաղէթալէր էլ էլե վերիպ
տէ Օսմանլընն եէնիմէսինէ։ Վէ
բարլամէնթինին տաղըմասընա
տիւք ա'Արկայ գատար սէվինիպ
շաղ օլամատըլար։

«Բուսլար էտիրնէյէ գատար
կէլտիքատ, ինկիլթէրրա բահաթ
տուրուպ սէս չըգարմատ իսէ,
զանն օլունմասն քի կլասաթընն
վէ թէրաֆտարլարընն իֆթիրա-
լարընա գարըլըր տա ղաֆիլեթտէ
պուլունտու։ Ինկիլիզէր լորտ Պի-
գօնսֆիլտին վէ մրսթըր Գրոսուն
սէօզլէրինէ իթիմատէն պիր թէ-
լաշ կէօսթէրմէտիլեր։ Պու իքի
զաթ տախի կիլտհօլտտա լորտ
Մայորուն զիյաֆէթինտէ իյրատ
իթտիքլերի նուրթգլարա, տէ-
տիլեր քի, նէ Օսմանը աքէրի-
նին նէ տէ Օսմանը միլլէթինին
չիւրիմիշ պիթմիշ կիպի կէօ-
ռիհնմէլերի քէնտիլերինէ պիր չան
վէ չերեֆ տէյիլ իտի։ Ինկիլիզ
ահալիսի հալա լորա Պիգօնսֆիլ-
տին օ զիյաֆէթտէ սէօյլէտիյի չու
քէլամարա իսթինատ իթմէքտէ
տիր։

«Կէչէն սէնէ Օսմանը իսթիգ-
լալիյէթինի իթթիզամ իթմէք, մահ-
ճուպ օլաճագ պիր շէյ իտի. պու
սէնէ, հարպըն նէթիճէսի նէ օ-
լուր իսէ տէ օլսուն (չիւնքի գա-
մէր նասըլ հէր կիւն թէպտիլ օ-
լմրտա, հարպ վուգուաթը տա
էօյլէ թէպտիլ օլապիլիր) պու սէ-
նէ Օսմանը իսթիգլալիյէթինին
մուհաֆազասը արթըգ թահթը
շիւպհէտէ տէյիլ տիր։»

Միւշարիէյէ օ կիւն չու քէ-
լամարը տա սէջյէտի։

«Ռուսիա իմբերաթօրու մու-
հարէպէնէ պաշլամազտան, տէվ-
լէթը Ալիեէ թէպտասընտան օլան
իրիսթիեանպարրն սատատէթը հա-
լինատն պաշլա պիր մագսատիմ
եօգ տուր, վէ նամուսու իմբե-
բաթօրանէմ ի պէրինէ սէօզ վերի-
րիմ քի, հէր պիր վէսիլէ իլե թէվ-
սիի մէմալիք արզուսինտէ տէյ-
իլիմ տէտի. պ'ն իմբէրաթօրու
միշարալէյհ կիպի ալիճնատ,
վէ տիլագը ճէլիլէ սահիպի պիր
հիւրմատարընն պու սէօզլէրինի հիչ
պիր վաղըթ ունութմամամ։»

Լօրտ Պիգօնսֆիլտ օ վագրթ
նուրթգունու չու քէլամիէր իլե պի-
թիրտի։ «Պու մէսէլէհէ էօյլէ
պիր թէսիլիյէ սիրէթի լաղըմ
տրը քի հէմ միւսալէհէ հասրլ
իթտին, վէ հէմ տէ էվրօբանընն
իսթիգլալիյէթի թէհլիսին գելը-
սընն։»

Լօրտ Պիգօնսֆիլտ Ռուսիա իմ-
բերաթօրունա պէօյլէ պիր նէվի
քէֆալէթ իթտիքտէն սոնրա,
գանթ Շուվալօֆուն կէչէն յունիս
8 ինտէ ինկիլթէրրա գապինէթի-
նէթինէ վերտիի պիր նօթատան
էյի աղնամըշընը քի, Ռուսիա
թէվսիի մէմալիք իթմէք իսթէ-
յօր, հէմտէ նասրը Պաթում Դարա
վէ Պայազիտ կիպի Իսլամ չօգ
Խրիսթիյանը աղ պէլէսէրի զապթ
իթմէքտէ, վէ Էրզրում վէ Վան
կիպի Խրիսթիյանը չօգ վէ Իսլամ
աղ օլան պէլալէրի թէրք իթ-
մէքտէ։ Լօրտ Պիգօնսֆիլտ պունա
էյիտէն վագրթ օլտուղունատան,
պունա մուխալիֆէթ իսէճէք
ֆիքրի օլմամրշ օլսա, ինկիլիզ
միլլէթինի ատէթա ալտաթմագ
վէ իդֆալ իթմէք իսթէմիշ տէ-
մէք օլուրտու։

Միլլէթ տախի մէգքիւր յունիս
8 նօթասընա վագրթի օլուպ տա
Ռուսիանընն պէօյլէ պիր թէճավուզ
ֆիքրինտէ օլտուղունու աղնամրշ
օլսա, պու կիւնքի կիւն վիւքէ-
լանընն թայպ իթմիշ օլտուղու ի-
թիմաաք օ վագրթ սէվկ սէվկ վէ-
ռիր, վէ նամուսու պիր միւսալէ-
հէ տախի, Բլէֆանընն տիւշմէ-
սինտէն սոնրա բէք գօլայ գապիլ
օլապիլիր իսէ։ Շիմտի միլլէթ չու
միւթալասայ իսէր քի, պիր էճ-
նէպի տէվլէթի սէֆիրի, նէզտինտէ
սէֆիր պուլունտուղու տէվլէթէ,
օ տէվլէթին մինիսթրինէ գարշը
նէ ճէսարէթլէ պիր թադըմ չէյ-
տերէճէ չալըշընալար քի, թա-
ռիֆ գապուլ իթմէզ. զաղթանն
նէֆէրաթա էօրնէք վերմէք իչին
նէֆէրդէն զիատ չալըշընալար ը-
ռը, վէ ճէնէրալ Բաուխունիֆօր-
մասընը սոյունուպ էլինտէ պիր
գաղմա իլե ասքէրին պաշընատա
իսի։

Զօգ տէֆա էօյլէ գայալար օր-
թայա չըգտը քի, գաղմա իլե
տիզլէսմէք մուհալ գապիլինտէն
իսի, լաքին ճէնէրալ Բաուխ շա-
մաթա իլե իչի էթրաֆա տույուր-
մամագ իչուն գինանդի լաղըմ պա-
ռութու գուլանաբըմատը, նիհա-
յէթ պէօյլէ պէօյլէ թա թէրէյ
վամ օլունտուգտա ասքէրտէ հալ
վէ թագէթ գալմամըշ իսի։ Օ
կէճէ օրատա ասքէր բահաթ ի-
տուպ, արգա գօլուն վիրուտինէ
մունթազըր օլտուլար։ Թամ պու
արալըգտա Օսմանլընն իւչ թա-
պուր ասքէրի իլինայա կիթմէքտէ
օլտուղունտան Խային քէօյիւնտէն
կէչտիրէր։ Ռուսլար պունարտան
անճագ պիր գուրշուն ամբմբ ու-
զագտա չալըշարբն իչինտէ իսէ-
լէր տէ Օսմանլըլար ֆէրգինէ պի-
լէ վարամատըլար, չիւնքի խոչ-
սու իլե թօրլար իլե կէչկպ տէ օ

հավայը ույտուրամայըպ Մարմարաա տօլաշմագտա վէ Պապը Ալի տախի պիրազ միւսաատէ պուլմագտա իլքէն, ժէնէրալ Սէպասթիանինէն նէզարէթի թահթընտա պիւթիւն Սթամպօլ ահալիսի, չէհիրին էթրաֆընտա խաթիհ.քեամլար եաբտը վէ պաթարեալար եէրլէշտիրտի, վէ պիր գաչ կիւն զարֆընտա Տէրսաատէթ չէհրի էօյլէ պիր միւտաֆաա հալինէ գօնտու քի, Ինկիլիզ տօնանմասը չէհիր իւզէրինէ պիր թէարրուզ իճրասընա ճէսարէթ իթմէեիպ կէրի չէքիլմէեէ մէճպուր օլտու, վէ պօղազտան կէչէր իքէն տախի, աթըլան թօրլարտան էրէյիճէ ղ'ատէլէնտի. — Տիգգաթա չաեան պիր չէյ տիր քի ինկիլիզլէրին պիրինճի տէֆա Մարմարաեա կիրմէլէրի, Ռուսիա իլէ միւթթէֆիգ սրֆաթըյլա վէ Ռումանեաեը վէ Թունաեը Ռուսիաեա թէրք իթմէք մագսէտինէ մէպնի իտի. 70 սէնէ աղ պիր միւտտէթ տիր, ֆագաթ չիմտի բօլիթիգա նէրէ՛լէրէ կէլմիշ տիր։

Ֆագաթ Ռուսիա քէնտի հիսէսինի չըգարապիլտի. 1812 տէ միւնագբտ օլան Ռուքրէշ ահնամէսի իգթիզասընճա, Ռուսիա հուտուտունու Տնիէսթէրտէն Բըրութ վէ Թունաեա գատար կէթիրտի. Ռուսիեա Պէսարապիեաեը ալտը. Ռուս հարպ կէմիլէրի Թունաեա կիրմէեէ սէրպէսթ օլտուլար։ Պունտան գաթի նաղար, ահնամէի մէզբիւրուն 8 ինճի պէնտի, Սըրպլար լէյհինտե տախի պաղը ահ.քեամը մախսուսէեի հավի տիր. «Սըրպլար հարպա իշթիրաք իթմիշ օլտուգլարը իչին» Պապը Ալի անլէրին «Իտարէի տախիլիյէլէրինտէ իսթիգլալընը» եանի, շիմտիքի լուղթէլէ, օթօնօմիլէրինի թանըմագա մէճպուր օլտու։ Ռուսիա պու վէճհլէ Սըրպլարը հիմայէ իթմէկէ գալգըշարագ, Պալգան նիմ ճէզիրէսինին զարպ ճէհէթինտէ տախի նուֆուզունու իճրա իթմէեէ պաշլամըշ, վէ Աւստրիա հուտուտու իւզէրինէ պիր թէճավուզտա պուլունմուշ օլտու։

Օլ վագըթ պիր նուֆուզ գավզասը պաշլատը. Վիէննա գապինէթի բրէնս Գարաժէօրժէվիչին վէ Ս. Բէթրէսպուրկ գապինէթի տախի բրէնս Միլոշ Օպրէնօվիչին Սըրպ պէյի օլմասընը իսթէրլեր իտի։ Ֆագաթ Միլոշ Օպրէնօվիչ իսթ օլտու. չիւնքի էլհասըլ Սըրպլար Ռուսիատան տահա չօգ շէյ պէքլէեէպիլիրլեր, նէ թէքիմ Ավսթրիատան։ Պէլկրատըն ըէմի զաղէթասը օլան Իսթօգնամ զաղէթասը, եագընն վագըթլարտա նէչը իթտիյէ՞պիր պէնտէ, Ռուսլարընն հիմայէսի հագգընտա չու վէճհլէ պէեանը էֆքեար իթմիշ տիր.

«Սըրպ ահալիսի 1804 տէ սիլահա սարըլտը, վէ տօգուզ սէնէ գավզա իթտիքաէն սօնրա, Պապը Ալի, Ռուսիա իլէ ագտ իթտիյի Պուքրէշ ահնամէսինտէ, Սըրպիանընն օթօնօմիսինի թանըտը։ Պապը Ալի պատհու, իմբէրաթօր Ալէքսանտրընն Նաբօլէօն Պոնաբարթ իլէ մուհարէպէ իթմէքտէ օլտուղունու կէօրիւպ, պու միւսաատէտէն պիլ իսթիֆատէ, ահնամէի մէզբիւրուն ահ.քեամընը իճրա իթմէտիքտէն մաատտա, Սըրպիաեը էվվէլքինտէն տահա զիյատէ թազէիգ իթմէեէ պաշլատը. իշթէ պու չէյ, Սըրպլարընն 1813 սէնէսինտէ իթտիքլէրի իքինճի խսեանա սէպէպ օլտու։ Բրէնս Միլոշ մուվաֆֆագըյէթլէ աղ պիր միւտտէթ մուհարէպէտէն սօնրա, Եինէ Օթօնօմի էսասը իւզէրինէ սուլհ իթտի։ Պապը Ալի եէնիտէն Սըրպլարը ալտամմագ իսթէտի. Ֆագաթ Ռուսիա Ադէրման մուգավէլէնամէսի վէ Լոտիրնէ ահնամէսի վասիթասընյա ըէսմի պիր վարագատա Սըրպիանընն օթօնօմիսինի թանըմագա Պապը Ալիյի մէճպուր իթտի։»

Ֆիլվագի, 1826 սէնէսինտէ ագա օլանան Ադէրման մուգավէլէնամէսի ահ.քեամընճա, Պապը Ալի, Սըրպ պէյի թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք մուրախխասլարա պիլ իսթիյարէ, Սըրպիտ իչիւն պիր Գօնսթիթիսիօն եանի Գանունի էսասի թանզիմ իտէճէք, վէ պու Գանունի էսասի պիր խաթթը հիւմայունտա միւնտէրիճ օլարագ, պու խաթթը հիւմայուն տախի Ռուսիաեա թէպլիղ իտիլէճէք վէ ըէսմի պիր գարարնամէ սուրէթինի հայիզ պուլունաճագ իտի։

Եունանլարրն պէյիւք խսեանը, ալէմի մէտէնիյէթտէ չէօհրէթեապ օլան չու գահրէման միլլէթին ասարը չէճիանէսինտէն սարֆը նազ'ր իտէրէք, էյէր անճագ բօլիթիգա նօգթայի նազարը.յա թահթը միւթալատեա ալընը իսէ, կէօրիւնէճէք տիր քի, իսեանը մէզբիւրուն, Պուլղարիսթան իսեանընա խայրճա պէնզէեիչի վար իտի։ Պու տէֆա օլտուղու կիպի օլ վագրթ տախի Ռուսիա էվվէլա էվրօբանընն միւթթէֆիգէն միւտախէլէ իթմէսինի թալեպ իթտի. 1827 սէնէսի թէմմուզ այը ալթըսընտա Ռուս, Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ տէվլէթլերի պէյնինտէ ագտ օլունան Լօնտրա մուգավէլէնամէսի, կէչէն սէնէնին բրօթօգօլա ճէվապ վէրիր. մուգավէլէնամէի մէզբիւրու իմզալայան իչ տէվլէթլեր մուհարէպէյէ խիթամ վէրմէք վէ Եունան վէ տէվլէթի Ալիյէ պէյնինտէ միւնասէպաթը գարարլաշտըրմագ իւզրէ, թէվասսուլթերինի թէքլիֆ իթտիլեր։ Պապը Ալի ըէտտ իթտի. վէ տէրհալ Ռուսիա, քի պիւթիւն հաղրըլըղը կէօրմիշ իտի, քէնտիսինի էվրօբանընն արզուլերինի մէվգիի իճրաեէ գօյան տէվլէթ ատտ իտէրէք, օրտուսունգա Բրութատանկէչիրտի։ Ֆագաթ Պուլղարիսթան իսեանը իլէ Եունան իսեանը պէյնինտէ օլան ճիհէթի իչթիպահ պուրատա խիթամ պուլուր, կէչէն սէնէ տուէլի մուազզամա Ռուսիանընն արգասընտան Պապը Ալիյէ իլանը հարպ իթմէտիլեր, հալ պու քի 1827 սէնէսինտէ, Ռուսլարտան Տիէպիչին Պուլղարիսթանտա վէ Բասգիէվիչին Էրմէնիսթանտա մուզաֆֆերիյէթլերինտէն ագտէմ, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ տօնանմալարը Նավարինտէ Օսմանը տօնանմասը իւզէրինէ պէօյիւք պիր մուզաֆֆերիյէթ գազանտըլար։

1829 աղօսթօս 19 տա Տիէպիչ Էտիրնէեէ կիրտի. Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա, շըմալ միւթթէֆիգէրինին պու տէրէճէ մուվաֆֆագըյէթլերինտէն տիւշարը էնտիշէ օլմաղա պաշլայըպ, Պապը Ալիեի թաղէրգ իթտիլեր, վէ Պապը Ալի տախի Ռուս օրտուկեահընա իլքի մուրախխաս կէօնտէրտի։ Օլ վագրթ Էվրօբա, շիմտի օլտուղու կիպի, Օսմանը տիրլօմասիասընն ուզուն պօյու մուխալիֆէթլերինտէն տօլանը չիքեաեթ իթմէքտէ իտի. Ֆագաթ Տիէպիչին, օրտուսու Էտիրնէտէն Օսմանը բայիթախթը իւզէրինէ եէրիւնէճէք գատար գուվվէթլի օլմամաղա, միւզաքէրաթ իլուլ 14 տէ խիթամ պուլտու։ (Տէվ.)

Ռուսիա իմբէրաթօրու, Ավգսթրիա իմբէրաթօրունուն բէտէրի Արշիտուք Ֆրանսօա Շարլը վէֆաթը միւնասիպէթիյէ, Ս. Բէթէրսպուրկ սէրայընտա տախի օն տէօրթ կիւն մաթէմ թութթուլմասընը էմր իմմիշ տիր։

Միւթէվէֆայի միւշարիէյէին ըուհու իչիւն տիւն սապահ Պէյօղլունտա Սէնթ Մարի քիլիսէսինտէ տուա օգունուպ, Ավսթրիա սէֆիրի Քոնթ Զիչի, պիւթիւն սէֆարէթխանէ վէ դվնօլ սխանէ մէմուրլարը իլէ հաղըր պուլունմուշ տուր։

—Ռուսլար Պուլկարիսթան տախիլինտէ բօսթալարը վէ թէլէկրաֆլարը վէ եօլլարը թանզիմ վէ թամիրէ պաշլամըշլար տրր։

— Հաշէթլու Ռուսիա իմբէրաթօրու, միւսալէհէնամէնին թաստիգի միւնասիպէթիյլէ, սէրասքէր Ռէուֆ բաշա հաղրէթլերինէ էկը Պլան (Պէյազ Գարագուշ) նիշանընընն պիրինճի բիւթպէսինի քէնտի էլի իլէ վէրմիշ օլտուղու կիպի, Այա Սթէֆանօզ միզաքէթնա տախի պիրինճի մուրախաս օլան Սաֆվէթ բաշայա մէզբիւր նիշանընն մէզբիւր բիւթպէսինտէն պիր գրթասընը, վէ իքինճի մուրախաս Սաատուլահ պէյ էֆէնտիյէ Ս. Ննա նիշանընընն պիրինճի բիւթպէսինտէն պիր գրթասընը, վէ միզաքէրաթնա հաղըր պուլունմուշ օլան Սէրգիս էֆէնտիյէ մէզբիւր նիշանընն մէզբիւր բիւթպէսինտէն պիր գրթասընը վէ Պապը Ալի միւշավիրի Մ. Թարէնէ մէզբիւր նիշանընն իքինճի բիւթպէսինտէն պիր գրթասընը իթա ու իհտա իյլէմիշ օլմաղլա, պու նիշանլար տիւն սապահ քէնտիլէրինէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

— Գավայիմին պիր գրսմընը մէյտանը թէտավիւլտէն գալարըմագ խուսուսունա մէմուր օլուպ թէշքիլի մուգարրէր օլան գօմիսիօնուն ազալարը բաղար իրթէսի կիւնիւ շէհիր էմանէթինտէ ինթիխապ օլունտուլար. պու գօմիսիօն օն ազատան միւրէթթէպ օլտուղու հալտէ, տիզիրի կիւնտէն իթիբարէն իճրայի միզաքէրէեէ պաշլամըշ տրր։

— Մամուլ զաղէթասընընն սահիպի իմթիյազը Այվազեան Գէորգ էֆէնտինին զէվճէսի միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու խասթէ եաթմագտա օլտուղու հալտէ, բաղար իրթէսի ագշամընը վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու մաէթթէէսիւֆ խապէր վէրիրիզ. միւթէվէֆայի միւմիլէյհանընն ճէնազէսի տիւն գալտըրըլըպ Ֆէրի քէյ գապրիսթանընա նագլ օլունմուշ վէ ըէֆիքլերիմիզէն պաղը զէվաթ տախի հաղրը պուլունմուշլար տրր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Իսթինաֆ մահքէմէսի ճինայէթ տայիրէսի պաշ միւմէյյիզլիկի մահքէմէի ճինայէթ պաշ միւմէյյիզի սապրգ իզզէթլու Պէհաետտին պէյ էֆէնտիյէ,

Էնգարէ վիլայէթի տախիլինտէ Սիվրի Հիսար գաղասը գայմագամլըղը Բահօվա գաղասը գայմագամը Ապտ իւլ Քերիմ Սայիպ էֆէնտիյէ,

Գառթէմունի վիլայէթի տախիլինտէ, էրէյլի գաղասը գայմագամլըղը Պապա տաղը գայմագամը Ռիզա պէյ,

Հալէպ վիլայէթի տախիլինտէ Զէյթուն գաղասը գայմագամլըղը, Խըրսօվա գայմագամը Մէհմէտ Ֆէհմի էֆէնտիյէ,

Գօնեա վիլայէթի տախիլինտէ Իրկիւպ գաղասը գայմագամլըղը, Բրէզնիք գայմագամը Ապտուլահ Համտի էֆէնտիյէ.

Շէհիր էմանէթի իտարէսի տախիլինտէ քեային Պիղա գաղասը գայմագամլըղը, Ցօպնիճէ գայմագամը Մահմուտ Սէղա պէյ, թէվճիհ պույուրուլմուշ տուր։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՀԱՅ-ՊԱՏԱՆԵԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

400 բաժնէ կը բաշխուայ սոյն վիճակահանութիւնն ողջոյնմէ 200ը միայն պիտի շահին գեղեցիկ պատկերներ և օգտակար գրքեր։

Վիճակահանութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ կիրակէ (մարտ 19) ժամ 7 ու կէսին Եէնի գաբուի Հայկանոյշ վարժարանին մէջ, ուր ատենախօսութիւններ ալ պիտի լինին։

Տոմսակներն մեծաւ մասամբ սպառած լինելուն սոյն վիճակահանութեան մասնակցիլ ուզողները պարտին ընդ փոյթ դիմել Ուզուն չարշի Ֆրէնկեան և կամ Մահմուտ բաշա թիւ 269 դրատունները։

ԻԼԱՆԱԹ

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ՎԱՌՕՐԼԱՐԸ

Իզմիտ խաթրը

Տէրսաատէթտէն հարէքէթ, չարշէնպէ վէ ճումա իրթէսի կիւնլէրի Տարճա վէ Գարամուսալ իսկէլէլէրինէ օղրայարագ։ Իզմիտտէն ավէթ, բէնչէնպէ վէ բաղար իրթէսի կիւնլէրի, եէնէ մէզբիւր իսկէլէլէրէ օղրայարագ։ Ախշամըսը Տէրսաատէթ միւսուլ։

Կիրիտ խաթրը

Տէրսաատէթտէն հարէքէթ, օն պէշ կիւնտէ պիր սալը կիւնլէրի։ Ֆանագ գալէ, Մօլիվօ, Միտիլի, Իզմիր, Սաճգըզ, Գանտիա, Ռէթիմօ վէ Հանեա իսկէլէլէրինէ օղրայարագ։ Տէրսաատէթ միւվասէլէթ, օն պէշ կիւնտէ պիր բէնչէնպէ սապահընը։

Անատօլու խաթրը

Տէրսաատէթտէն հարէքէթ, հէր չարշէնպէ կիւնլէրի Էրէյլի, Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսօն, Օրտու, Գիրէսօն, Թրապզօն վէ Ռիզէ իսկէլէլէրինէ օղրայարագ։ Ավէթ հէր չարշէնպէ կիւնլէրի եէնէ մէզբիւր իսքէլէլէրէ օղրայարագ։ Տէրսաատէթ միւվասէլէթ բաղար էրթէսի սապահընը։ Ան պէշ կիւնտէ պիր Պաթումա։

Պարբրն խաթրը

Տէրսաատէթտէն հարէքէթ, հէր չարշէնպէ կիւնլէրի, Ամասրա վէ Պարթըն իսկէլէլէրինէ օղրայարագ։ Պու իսկէլէլէրէ օղրայարագ հէր ճումա ավէթ վէ բաղար իրթէսի Տէրսաատէթ միւվասէլէթ օլունուր։

Պանտըրմա խաթրը

Տէրսաատէթտէն հարէքէթ, բէնչէնպէ ախշամըսը։ Բէրամա վէ Պանտըրմա իսկէլէլէրինէ օղրայարագ։ Հէր ճումա ավէթ վէ ճումա իրթէսի սապահլայրն Տէրսաատէթ միւվասէլէթ օլունուր։

Սէլանիք խաթրը

Տէրսաատէթտէն հարէքէթ, ճումա կիւնիւ, Կէլիպօլու վէ Չանագ գալէ իսկէլէլէրինէ օղրայարագ։ Հէր սալը կիւնլէրի, մէզբիւր իսկէլէլէրէ օղրայարագ ավէթ վէ բէնչէնպէ կիւնիւ Տէրսաատէթ միւվասէլէթ ելունուր։ (Վաբօր պաղէն կիտիչ վէ պաղէն կէլիչտէ չօգ տէֆա Անօրօզա օղրար)։

Մարմարն խաթրը

Տէրսաատէթտէն հարէքէթ, հէր սալը սապահընը, Պիզատոս, Սիլիվրի, Էրէքլի, Թէքիրտաղ, Կանօս, Խօրա, Մէլէֆթէ, Մարմարա, Բաչալիման, Արթաքի վէ Գարապուրուն իսկէլէլէրինէ օղրայարագ։ Հէրեք պու իսկէլէլէրտէն կէչէրէք։ Հէր բէնչէնպէ ախշամընը Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ օլունուր։

Կեմլիկ խաթրը

Տէրսաատէթտէն հարէքէթ, սալը վէ ճումա Կիւնլէրի։ Մուտանիա իսկէլէսինէ օղրայարագ։ Բէնչէնպէ վէ բաղար կիւնլէրի էօյլէսէն սօնրա ավէթ օլունուր։ Ճումա էրթէսի կիւնիւ Մուտանիայա վարմար կիտէր վէ եէվմի մէզբիւրէ ավէթ իտէր։

—=—

Սաատէթլու վարդան պէյ էֆէնտինին հիմմէթ վէ մուավէնէթը մախսուսէսինէ միւսթէնիտէն զիյրտէ մուհարրիրլի իմզա իճազէթնամէլի տալա վէքիլլերի, Դալաթատա խավեար խանը տերունինտէ օլան օթուզ ալթը նումէրօ տայրէ տախիլինտէ իւչնումէրօ իլէ մուրագգամ պիր օտա քիւչատ իթմիշ օլուպ, էրպապը մէսալիհին տէվայիր վէ մէհաքիմճէ բույէթի միւսթէլզիմ օլան տավալերինին ուսուլու մուհաքէմէճէ ճէրեանընա լազըմ կէլէն մուամէլթը նիզամիյէնին իճրասընա վէ իճապ իտէն լայիհէ, միւզէքքերէ վէ սէնէտաթընն թանզիմինէ վէ հինի հաճէթտէ միւմէյյիզլիք վէ միւշավէրլիգ կիպի սրֆաթը տախի հայիզ օլաճագլարընա, վէ լիսանը թիւրքիտէն Ֆրանսըզճա ինկիլիզճէ թալեանճա բումճա վէ էրմէնիճէ լիսանլերինէ վէ պիլ մուգադպէլէ անլերտէն տախի լիսանը թիւրքճէյէ թէրճիմէլերինէ միւտիր վէ միւթահիտ օլուպ, օտայը մէզբիւրէ միւրաճաաթա բաղպէթ պույուրան էյլը հաճաթը վէճհէն մինէլ վիճուճ մէմնուն վէ խօշնուտ իտէճէքլէրինի տախի խասէթէն արզ վէ պէյան իտէրլէր։

11 Մարթ 1878

Ղալաթա

Տամատ օղլու Մարտիրոսեան
Ճակոբ Գէորգ

—

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷՏԷՆ

Ճիւմլէյէ մա'ալիմ օլտուղու իւզրէ մուգատտէմա Իտարէի Մախսուսէ Թարաֆընտան 20 վէ 10 բարալրը մարգալար չէգարբլուպ մուախխարէն 20 լիրգլերինէ թագլիտ օլունարը ճիհէթլէ պիլ իլան միւտտէթը մալիմէսինտէ 20 լիքլերի թարլամշ իտի վէ չիմտի իսէ Մալիյէի խազինէի ճէլիլէսի պիր նէվի քուլ չէգարտպ խարճտան չէգարբլմշ օլան մարգալարընն թէտավիւլիւ մէմնու օլտուղը իլան պուլունմուշ վէ պիր թագըմ մուխթէքիրլեր իսէ պու մագուլէ մարգալար ֆիյաթը մուգարրէրէճինէն տուն ֆիյաթլէ թօրլայուպ պու սուրէթլէ ահալիյի իգրար էյլէմէքտէ օլտուգլարը իչիմիզմշ օլտուղընտան Իտարէի Մախսուսէյէ այիտ օլան 10 լիրգ մարգալարտան հէր քիմտէ մարգավար իսէ Իտարէի մէզբուրէ վաբօրլարընտա նէվլ եէրինտէ Կիրմէլերի վէ Խախստ Իտարէյէ կէթիրուպ նագտէն պէտէլինի ալուպ պէյհուտտէ զարար իթմէմէլերի իլան օլունուր։

11 մարթ 1878

Սահիպ զաղէթա

Ա. Ս.

ՄԱՏԹԱՈՍ Ֆ. ԳԱՎԱՏԵԱՆ
Մթանպօլտա Ֆիտրքիա խանը Ղ 26